

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie

Verschijnt maandelijks

27e jaargang nr. 9 - september 1977

INHOUD: 8 bladzijden

TWEEKLEPPIGEN pag. 147-148

FOSSIELEN pag. 49-50

STEKELHUIDIGEN pag. 45-46

VARIA MARITIMA pag. 351-352

SEPTEMBERNUMMER

Inderdaad, dit septembernummer is niet een dubbelnummer, zoals u zou hebben verwacht. Om de verschijning te bespoedigen en de achterstand zo snel mogelijk weg te werken heeft het septembernummer de kleine omvang. Dit zal worden hersteld bij het decembernummer, dat als gròot nummer 8 bladzijden zou moeten omvatten, maar dit maal zelfs 12 pagina's (24 gedrukte zijden) groot zal zijn. Over het gehele jaar genomen alleen dus een kleine verschuiving.

Red.

WEES GEWAARSCHUWD

Over giftigheid van Conidae is zo al het een en ander gezegd. Ook in de Vita Marina. We denken dan meestal aan tropische soorten van verre standen. Onlangs lazen wij echter ook een waarschuwing dat West-Afrikaanse conussoorten gevaarlijk voor de mens kunnen zijn. *Conus ermineus* Born is een viseter en dat betekent dat u voor hem en speciaal voor zijn giftige radulatand goed moet oppassen. Verzamel of liever transporteer Conidae bij voorbaat in een zeer stevige plasticzak of beter nog in één of andere plastic pot met deksel. Voorzichtig ook met het oprapen. Pak ze met een pincet beet of anders bij de top en houd het dier in de gaten wat betreft zijn bewegingen vooral als hij uit het slakkenhuis te voorschijn komt.

MERCENARIA MERCENARIA (L.)

een hoog bejaard weekdier.

Uit de jongste onderzoeken van dr. Ida Thompson van de Princeton University (N.Y.) is komen vast te staan dat *Mercenaria mercenaria* (L.) meer dan honderd jaar oud kan worden. Zij heeft bij deze vertegenwoordiger van de Familie Veneridae groeilijnen kunnen ontdekken, door een dwarsdoorsnede door de schelp te maken en daarna de snijrand te polijsten. De dwarsdoorsnede werd gemaakt bij het oudste gedeelte van de schelp: het slot. Zij heeft de groeilijnen geteld en kwam tot de ontdekking, dat het er zelfs meer dan honderd waren. Als haar theorie, dat het hier om jaarlijnen gaat, juist is, betekend dit dat het dier meer dan 100 jaar oud moet zijn. Meer dan 100 jaar heeft hij de dans om gegeten te worden kunnen ontspringen. Verder onderzoek wees uit dat honderdjarige exemplaren niet zeldzaam zijn. Men schat het aantal op 10%.

Mercenaria mercenaria is een langzame groeier. In 18-20 jaar bereikt hij een hoogte van slechts 6 cm. Na 10 jaar zijn de dieren geslachtsrijp. De groeilijnen schijnen te ontstaan tijdens de jaarlijkse periode waarin eieren en sperma geproduceerd worden (En de groeilijnen gedurende de eerste 10 jaar tot aan de geslachtsrijpe leeftijd? Red.).

Mercenaria mercenaria werd destijds als proef uitgezet in de Oosterschelde om te zien of deze consumptieschelp ook in Nederland te kweken zou zijn. Naar ons bekend is heeft dit onderzoek geen commerciële gevolgen gehad. Kwekers uit Ierseke zouden ons misschien kunnen vertellen of de groei in de Oosterschelde ook inderdaad zo langzaam is gegaan. Die jaarlijkse groei bevreemdt ons enigszins, juist waar onderzoeken aan de microscopische opbouw van de schelp hebben aangetoond, dat er eigenlijk regelmatig van een schelpvergroting sprake is, dus niet zo periodiek als Dr. Thompson beweert. Mogelijk hangt dit sterk van de soort en het mi-

lieu (voedsel, temperatuur enz.) af. Verdere onderzoeken zullen eens de oplossing geven.

Mercenaria mercenaria wordt in Amerika veel gegeten als the hard-shelled clam. Hij komt voor van de St. Laurens Golf tot Florida en de Golf van Mexico. Hij werd ingevoerd in de Humboldt Baai, Californië en in Engeland.

B.E.

HMS INTERNATIONALE KWALITEITS-AANDUIDING VOOR SCHELLEN

De afkorting HMS betekend Hawaiian Malacological Society. Het initiatief tot het opstellen van kwaliteitsaanduidingen voor schelpen is destijds genomen door bovengenoemde Society. Deze kwaliteitsaanduidingen worden door een aantal handelaren gebezigd. Ook in tijdschriften en clubbladen zoals Hawaiian Shell News komt de lezer vaak de termen Gem, Fine, Good en Commercial tegen. Reden genoeg om onze lezers met de gedachten achter deze termen bekend te maken.

GEM - Een perfect exemplaar met een ongebroken top, onafgebroken stekels en een gave mondrand. Volledig volwassen en van normale kleur. Zonder een zichtbare barst, scheur of vergroeiing. Van binnen en van buiten goed gereinigd. Met de natuurlijke kleur en glans.

Tweekleppige schelpen alleen in dubletvorm, gesloten met de slotband in tact. De mondrand van conussen mag een natuurlijke ruwheid hebben.

FINE - Een volwassen schelp met slechts geringe gebreken en met niet meer dan één opvallend groeikenmerk. Moet de originele kleur en glans hebben. Uit Conus-rand mag een klein stukje missen. Van een Murex mogen twee kleine stekels gebroken zijn. Geen reparaties

toegestaan als geslepen mondranden, bijgewerkte knobbels of opgevulde wormgaatjes.

GOOD - Een redelijk acceptabele schelp, met een paar defecten zoals herstelde mondranden, gebroken stekels, stukjes uit de mondrand. De schelpen mogen half volwassen zijn, maar moeten toch de kenmerken van desoort duidelijk tonen.

COMMERCIAL - Duidelijk doodgevonden of strandexemplaren, gehavende mondrand, verbleekt, afgebroken toppen, groeifouten e.d. zijn veelvoorkomende kenmerken van de commerciaalkwaliteit (schelpen uit de toeristen shops). Dit soort schelpen - ook vaak zonder vindplaats en datum gegevens - zijn geen schelpen, waarmee u b.v. een ruil met een andere verzamelaar in het buitenland kunt aangaan. Ook niet in het binnenland uiteraard.

Ook komt U nog al eens de afkortingen tegen:

W/O = With Operculum (met operculum),

F/D = Full Data (alle gegevens),

Juv. = Juvenile (niet volwassen exemplaar),

B/D = Basic Data (niet volledige gegevens).

TE KOOP AANGEBODEN

Wegens verandering van hobby wordt een schelpencollectie, omvattende Nederlands materiaal, schelpen uit Normandië en enig tropisch materiaal uit Curaçao, te koop aangeboden. Daarbij worden tevens te koop aangeboden de jaargangen van de Vita Marina 1969 tot en met 1976. Alles tezamen voor de prijs van rond f 200,-. Eventueel bestaat ook de mogelijkheid de Vita afzonderlijk over te nemen. Liefhebbers gelieven zich in verbinding te stellen met de heer O.P.W. Werner, Copernicuslaan 48 te Den Haag, telefoon 070-634772.